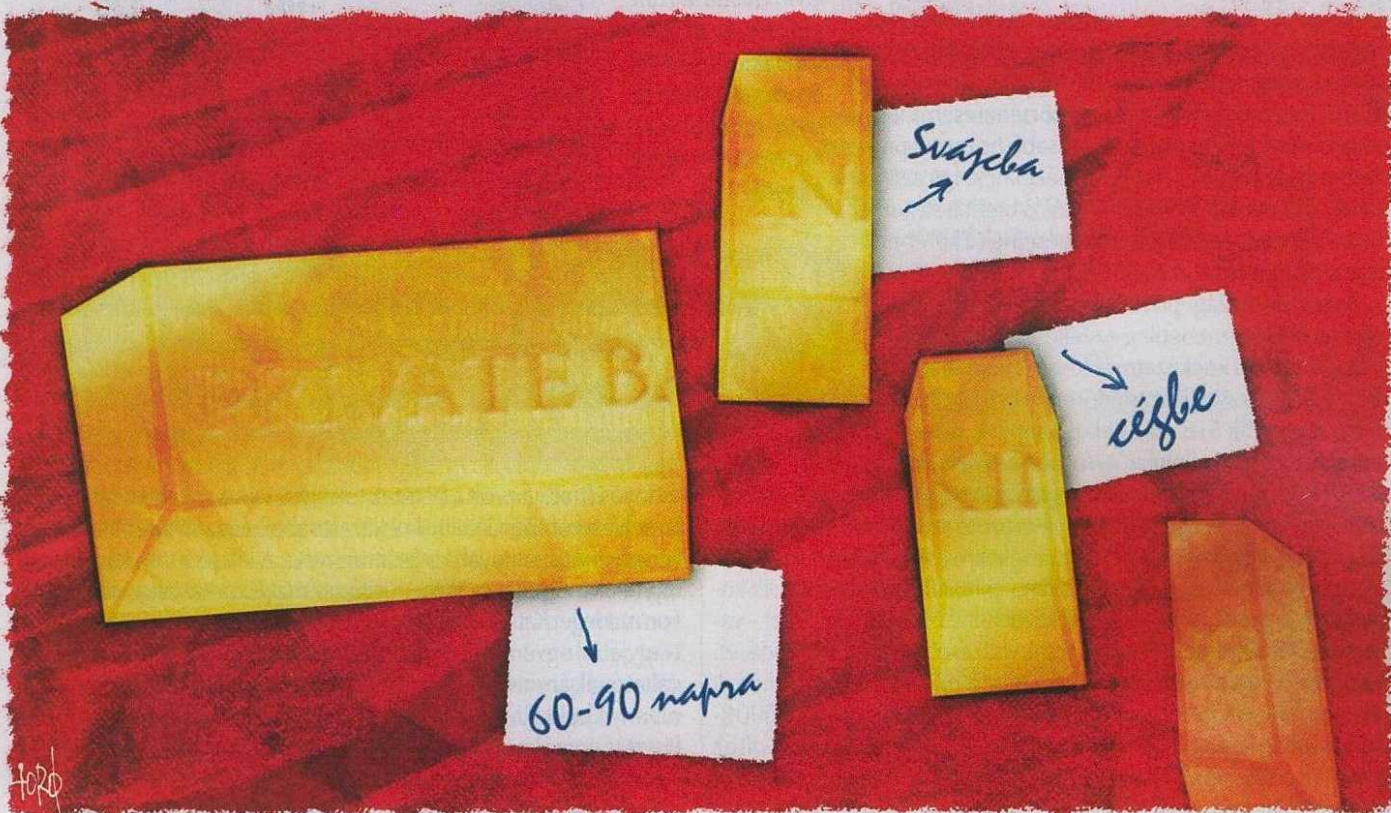

PRIVÁTBANKI VAGYONMUSTRA

Milliomosok mentsvára

A bankok megtakarításokért folytatott harca mérsékelte a hazai privátbanki ügyfelek veszteségeit. A hozamoknak jót tesz, hogy a leggazdagabbak is betétben csücsülnek, a szektor fejlődését azonban visszaveti.

Más ez a gazdasági válság, mint a korábbiak. Abból a szempontból legalábbis mindenképpen különbözik a XX. század második felének nagy kríziseitől, hogy ezúttal a világ elitje is igen komoly vagyont veszít. Ráadásul nem csak az Egyesült Államok leggazdagabbjait érinti szokatlanul érzékenyen a globális recesszió – állapította meg két héttel ezelőtt közölt elemzésében az amerikai Newsweek magazin –, hanem a földgolyó valamennyi ultramilliomosát. Az elemzés alapjául a Merrill Lynch és a Capgemini tanácsadó cég szokásos, éves World Wealth Reportja szolgált, amely a legalább 1 millió dolláros befektetéssel rendelkezők állapotát mérte fel. A vizsgálat egyetlen év leforgása alatt 20–25 százalékos vagyonszűkítést diagnosztizált a szupergazdagok körében. Megdőlt tehát az az eddigi közkeletű nézet, amely szerint az igazán vagyonosok válságban is könnyedén állják a sarat. Ter-

mészetesen a létbizonytalanságtól még így is nagyon messze vannak e kör tagjai, de mivel ők voltak azok, akik a zsebeiket leginkább részvényekkel és bonyolult, strukturált értékpapírokkal tömték ki, a tőkepiacok tavalyi összeomlásából számszerűen is rájuk jut a legnagyobb veszteség.

MAGYAR BUKTÁK. Nem úgy a magyar milliommosokra. A világnak ezen a felén kicsit másképpen működnek a dolgok – legalábbis a hivatalosan kommunikált banki adatok tükrében. Vannak persze közös jelenségek: a részvényárak és a forint drámai zuhanása, a CDO-k és más csomagolt értékpapírok lenullázódása az itteni privátbanki ügyfeleket sem kímélte. Kevés volt ugyanis az olyan szolgáltató, amely tudatosan távol tartotta megbízóit a strukturált termékektől (körképünk alapján az OTP, a Bank Gutmann és esetleg az MKB tartozhatott ebbe a körbe), a legtöbb banknál ők is meg-

égethették magukat. A piacnak e szegmensét évek óta monitorozó BloChamps Capital Kft. saját számításai szerint együttesen legalább 50 milliárd forintot buktak a hazai ügyfelek csak a strukturált termékeken, ám ez a durván 1700 milliárdos teljes vagyonnak még mindig csupán a 3 százaléka.

Nagy különbség ugyanakkor a globális tendenciákhoz képest, hogy a magyarországi bankok tartósan is jóval nehezebben jutnak forrásokhoz, mint nemzetközi társaik. Így a lakossági megtakarításokért folytatott harc lassan egy éve állandósult, és olyan magas betéti kamatokhoz vezetett, amelyekkel kevés pénz- és tőkepiaci instrumentum kelhet versenyre. Attól pedig, hogy valakinek sok pénze van, idehaza még nem feltétlenül fordít háttal a legszimlább – és a mostani krízis során történetesen a legnagyobb védelmet és a legmagasabb hozamot párhuzamosan nyújtó – banki termékeknek. Így aztán tavaly ősz óta a 2-3 hónapos akciós betét a sláger a hazai pénzintézetek kiemelt klienseinek a körében is, csakúgy, mint a „mezei” ügyfeleknek.

A magyarországi privátbanki szolgáltatók vezetői úgy vélik, átmenetileg ez teljesen racionális lépés. „Ha valaki kockázatmentesen is kaphat forintban – akár éven túli futamidőre is – kétszámjegyű, euróban pedig 5-6 százalékos kamatot, akkor mi értelme rizikót vállalnia?” – fogalmaz Haás Péter, az OTP Kiemelt Privát Bank igazgatója. Az ügyfelek számát és a kezelt vagyon nagyságát tekintve piacvezető szolgáltató szakembere szerint ugyanakkor ez a betéti termékekre megállapított irreálisan magas nominális és reál kamatszint – párosulva a válság másik következményével, az elapadt kockázatvállalási hajlandósággal – vagyongazdálkodási szempontból igencsak visszaveti az üzletág fejlődését. „Körülbelül ott tartunk, mint 2002-ben: a privátbanki portfóliónak akkor a fele volt betétben és a másik fele értékpapírokban. 2008-ban, a válság legdurvább hulláma előtt már 33-66 százalékos volt az arány az értékpapírok javára, nem utolsósorban a privátbanki szolgáltatók piacfejlesztési munkájának köszönhetően. Aztán hirtelen éveket fejlődöttünk vissza. Nehéz lesz újra a privátbanki vagyongazdálkodás klasszikus útjára, a hosszú távú, diverzifikált portfólió-építés felé terelni az ügyfeleket, de mindenképpen ez a jövő” – válaszolja Haás a szolgáltatók oldaláról támadt nehézségeket.

A befektetők szempontjából rövid távon viszont egyértelműen

Nézz meg mobilján a BUX aktuális állását, a nap nyertes és vesztes értékpapírjainak árfolyamát! Olvassa le a mobilkódot vagy küldje az FN szót alapdíjas sms-ben a 06209000777-es számra! Mobilkód infó: www.kodstart.hu

Apályos időszak

Táblázatunk azon privátbanki szolgáltatók közül szemezget, amelyek az egy főre jutó kezelt vagyon tekintetében az élmezőnyhöz tartoznak. Miután a szektorban hivatalos adatszolgáltatási kötelezettség nincs, a bankok által hivatalosan közölt számok az itt publikáltaktól szakértői becslésektől több tíz millió forinttal is eltérhetnek bármelyik irányba.

Egy főre jutó kezelt vagyon néhány szolgáltatónál (millió forint)*

TÁRSASÁG	2007.	2008.
Bank Gutmann	400	350
UBS	250	240
Société Générale	250	188
BNP Paribas	180	140
MKB	155	125
Concorde	107	120
K&H	117	88
Erste	102	72

*A tárgyév végi helyzetre vonatkozó szakértői becslések

Forrás: BloChamps Capital Kft.

A BloChamps Capital Kft. szerint együttesen legalább 50 milliárd forintot buktak a hazai ügyfelek csak a strukturált termékeken, ám ez a durván 1700 milliárdos teljes vagyonnak még mindig csupán a 3 százaléka.

előnyös stratégia volt a betétek túlsúlyozása: az akciós kamatok valamelyest kompenzálták a kockázatosabb és egzotikusabb eszközök bőven mínuszos tavalyi teljesítményét. „A kifejezetten konzervatív ügyfelek még akár csekély pozitívummal is zárhatták a múlt évet” – von mérleget Katona Ildikó, az MKB privátbanki részlegének vezetője. Nagyjából ugyanerről számoltak be lapunknak az összes nagy szolgáltatónál, ám arról, hogy a kiemelt banki ügyfelek átlagosan mégis mennyit buktak vagy esetleg nyertek a válságon, senki nem beszél. Pusztán annyi konkrétumot lehet megismerni, hogy a legmerészebb (mondjuk 40 százaléknál több részvényt tartalmazó) portfóliók 25 százalékkal értek kevesebbet 2008 végén. Igaz, az azóta eltelt fél évben a veszteségből valamennyit már le is dolgoztak.

„Miután mindenkinek személyre szabott, egyedi csomagot állítunk össze, nagyon széthordanak a hozamok. Nem lehetne értelmezhető számot mondani a teljes portfólióra” – indokolja az egyébként általános banki diszkréciót Bálint Attila, a Raiffeisen privátbanki üzletágának vezetője. Szerinte inkább az az érdekes, hogy az egyes bankok által kezelt privátbanki állomány nőtt vagy csökkent a válságban, vagyis, hogy történt-e vagyonszerzés 2008 nyara óta. E tekintetben az általunk megkérdezett hazai szolgáltatók egységesen nyertesei az elmúlt hónapoknak, vagyis – saját bevallásuk szerint – a Raiffeisen, az UniCredit, az OTP Bank, az MKB, a Citibank és a Bank Gutmann is több pénzt kezelt 2008 végén, illetve 2009 júliusában, mint egy évvel korábban. A rózsaszínnek tetsző helyzetet némiképp árnyalhatja, hogy hivatalos adatközlés nincs ebben a szektorban, a BloChamps Capital becslései szerint pedig az egy főre jutó kezelt vagyon szinte mindenütt csökkenést mutat (lásd a táblázatot).

Néhány évvel ezelőtt az OTP – saját adatainak közzétételével – kezdte megtörni az iparágat jellemző hallgatást, és ez a többi szolgáltatót is időről időre színvállásra készíti. Ennek ellenére a transzparencia továbbra is kérdéses, és vannak elemzők, akik állítják: néhány esetben túlzók a bankok által szolgáltatott adatok. A BloChamps Capital szerint a nemzetközi trend alól Magyarországon sem vonhatták ki magukat az ügyfelek, vagyis a kezelt vagyonnak átlagosan 20 százalékkal kellett csökkennie. Karagich István, a tanácsadó cég pénzügyi igazgatója szerint az, hogy ez esetenként nem jelenik meg az adatsorokon, részben azért van, mert a bankok versenyhátrányként élik meg a transzparenciát. Másrészt több hazai szolgáltató az idén tavasszal nem az aktuális piaci értéken tartotta nyilván bizonyos befektetéseit. Ez leginkább a CDO-k, a Lehman-kötvények, a felfüggesztett jegyzésű külföldi ingatlanalapok vagy a profitmax ügyletek esetében nehezítette a tisztánlátást.

BIZALMI KÉRDÉS. A vagyonvesztésnek elméletileg számos oka lehet: a tőkepiacok vagy egyes devizák „összeomlása” folytán elszenvedett árfolyamvesztés csak egy a sok tényező közül. Sok esetben effektív pénzkivonás is történt, miután az ügyfelek bizalma megrendült egyes szolgáltatókban vagy akár a magyarországi befektetésekben. Amikor márciusban az államcsőd rémképe is felsejlett a befektetők előtt, akkor például a széf lett a legkeresettebb termék, sokan pedig – a 300 forint feletti eurókurzus dacára – inkább külföldi devizába vagy egyenesen külföldi bankba menekítették a vagyonukat (*A mackók éve – Figyelő, 2009/12. szám*). A bankárok beszámolóí szerint mostanában viszont egyre gyakoribb, hogy az ügyfelek vállalkozása szomjazik forrásra, s ezt az igényt – banki hitel híján – a privátbanki számláról elégítik ki. De az is csökkenti a kezelt vagyont, ha egy ígéretes befektetési alternatíva, jellemzően valamilyen olcsó ingatlanvásárlási lehetőség adódik.

Mindeközben azért friss pénzek is érkeznek, és ma már nem csak a betéti akciók hatására. A bizalom, ha lassan is, de érezhetően javul – állítják a banki szakemberek. A korábban külföldre vitt pénzek is elkezdtek visszaszivárogni, a kockázatvállalás pedig legalább nem csökken tovább. „A rövid távú befektetői szemlélet ugyan továbbra is jellemző, és a tőkevédett konstrukciók igen népszerűek, de kisebb összegekkel már a kockázatosabb eszközökből is csipegetnek” – számol be a friss tendenciákról Murvai Ildikó, a kiemelt ügyfelekkel foglalkozó Citigold befektetési értékesítési igazgatója. A Citi ügyfeleinek magatartása amúgy azért is érdekes, mert Magyarországon ez volt az a bank, amely a becsődölt Lehman Brothers bankház – elvileg tőkegarantált – kötvényeit forgalmazta. A befektetők nem fordítottak hátat az úgynevezett strukturált kötvényeknek, ám most legfeljebb azokból hajlandóak vásárolni, amelyeknél nem érzik a partnerkockázatot. „A Citi saját kibocsátású tőkevédett kötvényeiből most is vesznek” – húzza alá Murvai.

A legjobb bizalomerősítő persze az optimista nemzetközi hangulat. Az év második negyedében már ebből sem volt hiány, így a privátbanki vagyonok is megnyugtatóan gyarapodtak. Noha hivatalos adatok híján csak a bankárok beszámolóira hagyatkozhatunk, ezek alapján az idén eddig a portfólió összetételétől függően 8–15 százalékos pluszban vannak a befektetések.

FEKETE EMESE